

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 345/2012-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 3. júla 2012 predbežne prerokoval sťažnosť A. P., B., zastúpenej advokátkou JUDr. V. B., K., vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Prešove č. k. 10 Co 34/2012-652 z 26. apríla 2012 a takto

r o z h o d o l :

1. Sťažnosť A. P. **p r i j í m a** na ďalšie konanie.
2. **O d k l a d á** vykonateľnosť uznesenia Krajského súdu v Prešove č. k. 10 Co 34/2012-652 z 26. apríla 2012 do právoplatného rozhodnutia vo veci samej.
3. Vo zvyšnej časti návrhu na vydanie dočasného opatrenia **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 18. júna 2012 doručená sťažnosť A. P., B. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojho

základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Prešove (ďalej len „krajský súd“) č. k. 10 Co 34/2012-652 z 26. apríla 2012 (ďalej aj „namietané uznesenie“).

Sťažovateľka bola ako žalobkyňa účastníčkou konania o ochranu osobnosti vedeného Okresným súdom Prešov (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 12 C 120/2002. V tomto konaní sa domáhala

a) proti obchodnej spoločnosti P., a. s., ako žalovanej v 1. rade (ďalej len „žalovaná 1“) uverejnenia ospravedlnenia v súvislosti s článkom uverejneným v ňou vydávanom denníku... 6. februára 2002 s titulkom „*Dali si postaviť miliónové byty a stále nebývajú*“ a priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch v sume 600 000 Sk,

b) proti obchodnej spoločnosti P., a. s., ako žalovanej v 2. rade (ďalej len „žalovaná 2“), ako vydavateľke denníka..., uverejnenia ospravedlnenia za článok uverejnený v tomto denníku 19. decembra 2001 s titulkom „*Klientom..., ktorí sa dostali do pozície rukojemníkov, hrozia sankcie*“, ako aj náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch v sume 400 000 Sk.

Okresný súd o žalobe rozhodol rozsudkom č. k. 12 C 120/2002-499 zo 17. mája 2010 (ďalej aj „prvostupňový rozsudok“) tak, že ju zamietol a sťažovateľke uložil povinnosť zaplatiť žalovanej 1 trovy konania v sume 19 759,09 € a žalovanej 2 trovy konania v sume 5 436,46 €. Sťažovateľka podala proti označenému rozsudku okresného súdu odvolanie.

O odvolaní sťažovateľky rozhodol krajský súd rozsudkom sp. zn. 10 Co/51/2010, 10 Co/52/2010 z 13. októbra 2010 tak, že rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdil a zaviazal sťažovateľku zaplatiť žalovanej 1 a žalovanej 2 trovy odvolacieho konania, a to každej v sume po 117,21 €.

Označený rozsudok krajského súdu napadla sťažovateľka sťažnosťou podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, a to najmä z dôvodu jeho nepreskúmateľnosti v časti týkajúcej sa výroku o trovách konania. O (predchádzajúcej) sťažnosti rozhodol ústavný súd nálezom sp. zn.

IV. ÚS 348/2011 z 19. januára 2012, v ktorom vyslovil, že základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj jej právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom krajského súdu č. k. 10 Co/51/2010-583, 10 Co/52/2010 z 23. marca 2011 v časti, v ktorej potvrdil rozsudok okresného súdu č. k. 12 C 120/2002-499 zo 17. mája 2010 vo výrokoch o trovách konania, porušené boli, a taktiež zrušil označený rozsudok krajského v časti, v ktorej potvrdil rozsudok okresného súdu č. k. 12 C 120/2002-499 zo 17. mája 2010 vo výrokoch o trovách konania a vec vrátil krajskému súdu na ďalšie konanie. V odôvodnení označeného nálezu ústavného súdu sa okrem iného uvádza, že krajský súd v časti týkajúcej sa náhrady trov konania neuviedol dostatočné dôvody, na ktorých založil svoje rozhodnutie.

Po zrušení a vrátení veci krajskému súdu v časti týkajúcej sa trov konania rozhodol krajský súd opätovne o trovách konania uznesením č. k. 10 Co 34/2012-652 z 26. apríla 2012, ktorým zmenil rozsudok prvostupňového súdu vo výroku o trovách konania tak, že sťažovateľke uložil povinnosť zaplatiť žalovanej 1 trovy konania v sume 9 699,81 € a žalovanej 2 trovy konania v sume 2 479,72 €.

Sťažovateľka tvrdí, že namietané uznesenie krajského súdu je svojvoľné. Sťažovateľka poukazuje v tejto súvislosti na to, že krajský súd pri výpočte odmeny advokáta za jeden úkon právnej služby postupoval podľa § 13 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), v zmysle ktorého pri spojení dvoch alebo viacerých vecí sa základná sadzba tarifnej odmeny určenej z tarifnej hodnoty veci s najvyššou hodnotou zvyšuje o polovicu základnej sadzby tarifnej odmeny, ktorá by advokátovi patrila v ostatných spojených veciach, resp. § 17 ods. 4 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 163/2002 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb účinnnej do 31. decembra 2004 (ďalej len „stará vyhláška“), podľa ktorého pri spojení dvoch alebo viacerých vecí základná sadzba tarifnej odmeny, ktorá patrí vo veci s najvyššou hodnotou, sa zvyšuje o polovicu základnej sadzby tarifnej odmeny, ktorá by inak patrila v druhej veci alebo v každej z ostatných spojených vecí.

Podľa názoru sťažovateľky „v konaní o ochranu osobnosti, v ktorom žalobca uplatňuje nárok na ospravedlnenie a náhradu nemajetkovej ujmy nejde o spojené veci, nakoľko sa jedná vždy iba o jednu vec, a to ochranu osobnosti. V konaní o ochranu osobnosti je predmetom konania právo na túto ochranu, inak povedané vecou je ochrana osobnosti a hodnotou tejto veci je právo na ochranu osobnosti. Tiež z dôvodovej správy k vyhláške č. 209/2009 Z. z. účinnnej od 1. 6. 2009, ktorou bola novelizovaná vyhl. č. 655/2004 Z. z. vyplýva, že vo veciach ochrany osobnosti podľa Občianskeho zákonníka je tarifnou hodnotou 1000,- eur, ak sa nežiada náhrada nemajetkovej ujmy a 2000,-eur, ak ide o návrh obsahujúci aj náhradu nemajetkovej ujmy. Po 1. 6. 2009 je vo veci ochrany osobnosti suma 2000,- eur tarifnou hodnotou, ak v návrhu navrhovateľ uplatňuje nárok na ospravedlnenie a nárok na náhradu nemajetkovej ujmy. Krajský súd však aj odmenu za úkony vykonané po 1. 6. 2009 svojvoľne a v rozpore s právnou úpravou účinnou od 1. 6. 2009 navyšoval tak, že ak sťažovateľka v návrhu na začatie konania uplatnila dva nároky, a to nárok na ospravedlnenie a nárok na náhradu nemajetkovej ujmy, kde tarifnou hodnotou je 2000,-eur, ide o spojené veci. Na základe toho potom určil odmenu za jeden úkon právnej služby po 1. 6. 2009 vo výške 122,- eur, a to ako súčet sumy 91,29 eur – odmena za zastupovanie vo veci náhrady nemajetkovej ujmy vychádzajúc z tarifnej hodnoty 2000,- eur a sumy 30,71 eur – odmena za zastupovanie vo veci ospravedlnenia vychádzajúc z tarifnej hodnoty 1 000,- eur.“.

Sťažovateľka zastáva názor, že za ústavne konformný výklad príslušných ustanovení vyhlášky, resp. starej vyhlášky v konaní o ochranu osobnosti možno považovať taký výklad, podľa ktorého v konaní o ochranu osobnosti je predmetom konania právo na ochranu osobnosti, ktorého hodnotu nie je možné vyjadriť v peniazoch a požadované ospravedlnenie a náhrada nemajetkovej ujmy sú len prostriedkami obrany pre prípad neoprávneného zásahu do práva na ochranu osobnosti, a zdôrazňuje, že „... Bez zásahu ústavného súdu bude sťažovateľka zbavená majetku v hodnote viac ako 12 000,- eur, hoci žalovaní majú nárok na náhradu trov konania v nižšej výške.“.

Na základe argumentácie uvedenej v sťažnosti sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľky na súdnu ochranu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods.1 Ústavy SR a na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Prešove č. k. 10 Co/34/2012-652 zo dňa 26. 4. 2012 porušené bolo.

2. Ústavný súd zrušuje uznesenie Krajského súdu v Prešove č. k. 10 Co/34/2012-652 zo dňa 26. 4. 2012 a vec mu vracia na ďalšie konanie.

3. Sťažovateľke A. P. priznáva primerané finančné zadostučinenie vo výške 5 000,- eur, ktoré je Krajský súd v Prešove povinný vyplatiť jej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Krajský súd v Prešove je povinný uhradiť sťažovateľke trovy konania vo výške 269,58 eur do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu na účet jeho právnej zástupkyne vedený v...“

Keďže proti uzneseniu krajského súdu č. k. 10 Co/34/2012-652 z 26. apríla 2012 nie je prípustný opravný prostriedok, sú žalovaní 1 a 2 oprávnení vymáhať od sťažovateľky trovy konania v sume 9 699,81 € a 2 479,72 €. Sťažovateľka v tejto súvislosti zdôrazňuje, že by na jej strane mohlo dôjsť k nenapraviteľnej ujme, a preto sa domáha aj vydania dočasného opatrenia, ktorým by ústavný súd podľa § 52 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) odložil vykonateľnosť namietaného uznesenia a zároveň uložil žalovaným zdržať sa vymáhania trov konania, ktoré im boli priznané namietaným uznesením krajského súdu.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje ústavný súd o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

II.1 K prijatiu sťažnosti na ďalšie konanie

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti účastníkov konania.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene, môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa § 25 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa návrh neodložil alebo neodmietol, prijme sa na ďalšie konanie v rozsahu, ktorý sa vymedzí vo výroku uznesenia o prijatí návrhu.

Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní zistil, že sťažnosť spĺňa ústavou a zákonom o ústavnom súde ustanovené predpoklady na jej prijatie na ďalšie konanie, a preto podľa § 25 ods. 3 zákona o ústavnom súde rozhodol tak, že sťažnosť prijal na ďalšie konanie (bod 1 výroku tohto uznesenia).

II.2 K návrhu na vydanie dočasného opatrenia

Z už uvedeného vyplýva, že sťažovateľka sa tiež domáha, aby ústavný súd dočasným opatrením odložil vykonateľnosť uznesenia krajského súdu č. k. 10 Co 34/2012-652 z 26. apríla 2012, pretože na jeho základe je žalovaná 1 oprávnená vymáhať od

sťažovateľky trovy konania v sume 9 699,81 € a žalovaná 2 trovy konania v sume 2 479,72 €, čím by podľa jej tvrdenia mohlo dôjsť u nej k nenapraviteľnej ujme.

Podľa § 52 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na návrh sťažovateľa rozhodnúť o dočasnom opatrení a odložiť vykonateľnosť napadnutého právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu, ak to nie je v rozpore s dôležitým verejným záujmom a ak by výkon napadnutého rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu neznamenal pre sťažovateľa väčšiu ujmu, než aká môže vzniknúť iným osobám pri odložení vykonateľnosti; najmä uloží orgánu, ktorý podľa sťažovateľa porušil základné práva alebo slobody sťažovateľa, aby sa dočasne zdržal vykonávania právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu, a tretím osobám uloží, aby sa dočasne zdržali oprávnenia im priznaného právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom.

Podľa § 52 ods. 3 zákona o ústavnom súde dočasné opatrenie zaniká najneskoršie právoplatnosťou rozhodnutia vo veci samej, ak ústavný súd nerozhodne o jeho skoršom zrušení.

Podľa § 52 ods. 4 zákona o ústavnom súde dočasné opatrenie možno zrušiť aj bez návrhu, ak pominú dôvody, pre ktoré sa nariadilo.

Ústavný súd preskúmal návrh sťažovateľky na odloženie vykonateľnosti právoplatného uznesenia krajského súdu č. k. 10 Co 34/2012-652 z 26. apríla 2012 a dospel k záveru, že tento návrh nie je v rozpore s dôležitým verejným záujmom a spĺňa aj ďalšie podmienky ustanovené v § 52 ods. 2 zákona o ústavnom súde, a preto rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 2 výroku tohto uznesenia.

Sťažovateľka sa taktiež domáhala vydania dočasného opatrenia, ktorým by ústavný súd uložil žalovaným povinnosť zdržať sa vymáhania trov konania. Po preskúmaní tohto návrhu ústavný súd konštatoval, že odložením vykonateľnosti uznesenia krajského súdu č. k. 10 Co 34/2012-652 z 26. apríla 2012 (bod 2 výroku tohto uznesenia) vznikne situácia, v rámci ktorej žalovaní nemôžu úspešne pristúpiť k exekučnému vymáhaniu trov konania,

keďže nedisponujú vykonateľným exekučným titulom. Za týchto okolností považoval ústavný súd za nadbytočné uložiť dočasným opatrením žalovaným povinnosť zdržať sa vymáhania trov konania, a preto v tejto časti návrhu sťažovateľky nevyhovel (bod 3 výroku tohto uznesenia).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. júla 2012